

Luku 4

Puhutaanko politiikasta?

Oppikirjan sivut 34-43.

NYT/KOTIIN:

4. Puhutaanko politiikasta?

- **Oppikirjan sivut 34 – 43.**
  - **Tehtävä 1 (kuvatehtävä s. 42-43 (parin kanssa, viisi huomiota)**
- **Kotiin: s. 34-43**
  - **tehtävät 2 ja 3.**

Mikä on valtion vanhin tehtävä?

- **Valtion vanhin tehtävä on yhteisön jatkuvuuden turvaaminen.**
- **Hyvinvointivaltio** ulottaa vaikutuksensa kaikkien kansalaisten elämään. Se tarjoaa:
  - perusturvan ja –toimeentulon
  - koulutuksen
  - terveydenhuollon
  - eläketurvan yms. sosiaalisia etuuksia.

Politiikka =

- **Yhteisten asioiden hoitamista (valtaa) – omat edut?**
- **Ihminen on poliittinen eläin (Aristoteles).**
- **Ihminen, joka ei ole kiinnostunut politiikasta on idiootti (Platon).**
- **Kaikissa yhteisöissä on valta- ja auktoriteettisuhteita.**

Politiikka on peliä.

- **kilpailu vallasta**
- **voiton tavoittelu (esim. vaaleissa.)**
- **poliittiset ryhmittymät laativat taktiikoita ja strategioita menestyäkseen.**
- **Joku voittaa, joku häviää...**

Politiikka on valintojen tekemistä.

- **Yhteiskunnan kehittämiseksi on vaihtoehtoja.**
- **Puolueet tarjoavat erilaisia vaihtoehtoja.**
- **Rahat eivät riitä kaikkeen.**
- **Arvovalintoja:** Toimitaanko esim. omien arvojen, puolueen tahdon vai hallituksen linjan mukaan?
- **Vaaleihin liittyvät valinnat: äänestäjien houkuttelu (lupaukset, mielikuvat, mustamaalaus...)**

Politiikka on kompromissien tekemistä.

- **Puolueet saavat harvoin näkemyksensä läpi sellaisenaan.**
- **Politiikassa on useita puolueita, minkä vuoksi päätöksenteko monimutkaistuu.**
- **Poliittiset päätökset ovat erilaisten toiveiden yhteensovittamista. Ne ovat siis kompromisseja!**

Poliittinen lukutaito?

- **Käsitteitä, joiden hallitseminen on välttämätöntä sisällön ymmärtämiseksi.**
- **Politiikan toimijoiden motiivien tunteminen auttaa ymmärtämään politiikan sanoja ja tekoja.**
- **Politiikassa annetaan viestejä. Jyrkkä retoriikka kertoo, että asiaa ei hyväksytä ja varovainen retoriikka paljastaa, että asiasta voidaan neuvotella.**
- **Poliittinen retoriikka vai liturgia?**

Politiikan seuraamista vaikeuttaa:

- **Käsiteltävät asiat ovat monimutkaisia (esim. sote).**
- **Päätöksentekojärjestelmä on usein vaikeaselkoinen.**
- **Poliitikot käyttävät usein vaikeaa kieltä.**
- **Asiat tuntuvat "kaukaisilta".**

Mitkä asiat tekevät politiikasta haastavan.

- **Politiikka vie paljon aikaa.**
  - Monet perheelliset poliitikot joutuvat luopumaan politiikan tehtävistä.
- **On otettava huomioon ja yritettävä sovittaa yhteen niin omat arvot, puolueen tahto kuin äänestäjien tahto.**
- **Politiikka vaatii paljon paneutumista.**
  - Esim. erilaisten mietintöjen ja selvitysten lukeminen on raskasta.
- **Valtakunnan kärkipoliitikot ovat jatkuvasti median kiinnostuksen kohteena.**

Kyllä kansa tietää!

- **Poliittisessa puheessa eli retoriikassa populismilla tarkoitetaan asioiden esittämistä yksinkertaisesti ja kansantajuisesti.**
  - **Sana populismi tulee latinasta (populus).**
  - **Populismilla tarkoitetaan myös politiikan yksinkertaistamista.**
- **Yhteiskunnalliset asiat esitetään tunteisiin vetoavalla tavalla, kärjistetysti, väärin yleistäen tai jopa täysin valheellisesti!**

Poliittiset järjestelmät

- **Poliittiset järjestelmät eroavat sen mukaan, kenellä valta on ja miten sitä käytetään.**
- **Minkälaisia poliittisen vallan muotoja tiedät olevan?**

Demokratia

- Valtiollinen valta on kansalla.
  - **Voi olla edustuksellista tai suoraa.**
  - **Esimerkkimaita Suomi, Sveitsi, Japani ja Argentiina....**
- **Maailman 200 valtiosta noin joka kolmannessa vallitsee saman tyyppinen demokratia kuin Suomessa.**

Mitä muita poliittisia järjestelmiä on?

Valtion johdossa on asemansa perinyt tai vaalilla valittu hallitsija.

Nimityksenä käytetään keisari-, kuningas- tai ruhtinaskuntaa.

Hallitsijan **valta vaihtelee absoluuttisesta edustukselliseen.**

Esimerkkimaita Ruotsi, Hollanti, Monaco

Mitä muita poliittisia järjestelmiä on?

Anarkia

Pakkovallasta vapaa yhteiskunta, jossa ei ole valtiokoneistoa, poliisia ja armeijaa eikä muita keskusjohtoisia instituutioita.

Esimerkkejä valtion tasolla toteutuneesta anarkiasta ei ole. IRAK, SYYRIA...?

Miksi demokratia?

Demokratia on huonoin hallintotapa, ellei mukaan lasketa kaikkia muita hallintotapoja, joita aika ajoin on kokeiltu.

Winston Churchill